

NISKOEMISYJNA MOTORYZACJA POLSKA VS EUROPA

Wstęp

Przyszłość ekologicznej motoryzacji wydaje się być przesądzona. Na ulicach pojawia się coraz więcej aut hybrydowych i elektrycznych. Dotyczy to zarówno aut osobowych jak i autobusów i pojazdów komunalnych. Dzieje się tak w całej Europie, ale jeszcze nie w Polsce. Dlaczego? Brakuje promocji i przywilejów dla właścicieli takich aut wzorem krajów zachodnich. Tam, instytucje rządowe i samorządowe coraz wyraźniej starają się wspierać kierowców samochodów ekologicznych. Zniżki i przywileje przyznawane są w najróżniejszych formach. Kilka krajów, między innymi Niemcy i Irlandia, zdecydowało się na opracowanie globalnych programów wsparcia.

Przywileje dla posiadaczy samochodów niskoemisyjnych w krajach europejskich

W cytowanych Niemczech powołano ogólnokrajowy program „National Electric Mobility Platform”, którego celem jest obecności aż 1 mln samochodów niskoemisyjnych (elektrycznych bądź hybrydowych) do 2020 roku na tamtejszych drogach. Jak rząd niemiecki planuje tego dokonać? Oczywiście kusząc kierowców odpowiednimi przywilejami. W tym przypadku jest to zwolnienie z podatku drogowego aż przez 5 lat od daty zakupu auta oraz preferencyjne stawki podatku od tzw. użytkownika samochodu służbowego do celów prywatnych. Dodatkowo planowana jest budowa gęstej sieci stacji szybkiego ładowania na terenie całego kraju.

W Irlandii rząd postawił sobie za cel do 2020 roku 10% udział aut ekologicznych w całej populacji zarejestrowanych samochodów. Zachętą mam być sieć 1500 stacji ładowania dostępnych w miastach i dodatkowo 60 stacji szybkiego ładowania na drogach krajowych (co 60 km). Kierowcy, którzy decydują się na zakup takiego samochodu mogą również liczyć na 5.000 EUR dotacji bezpośredniej. Zresztą nie tylko Irlandia zdecydowała się na finansowe wsparcie. Do rekordowych należał system estoński, w którym w latach 2011 – 2014 można było otrzymać średnio równowartość 16.500 EUR jako wsparcie zakupu samochodu eko. W tym miejscu trzeba dodać, że najbardziej rozwinięty program oferuje Holandia: zaczynając od dotacji bezpośrednich, przez darmowe stacje ładowania i parkingi, a na ulgach w podatkach kończąc. Podaje się, że rząd Holandii przeznaczył, aż 500 mln. EUR na dotacje w tym zakresie. Efekt? Sprzedaż samochodów elektrycznych i hybrydowych rośnie znacznie szybciej niż zakładano. W samym tylko Amsterdamie jest więcej stacji ładowania samochodów elektrycznych niż w całej Polsce.

Unia Europejska „używa” przywilejów jako środka do zmniejszenia emisji CO₂. Dyrektywy i przedsięwzięcia, które mają wpływ na politykę proekologiczną to między innymi :

- 2006/32/WE dotycząca efektywnego wykorzystania energii i usług energetycznych,
- 2009/33/WE dotycząca promocji czystego transportu,
- Zobowiązanie krajów Europy Zachodniej oraz Rumunia i Czech z 2011 roku do przygotowania i wdrożenia systemu ulg i zachęt dla właścicieli samochodów niskoemisyjnych,
- Projekt Green Car Initiative – budżet 50 mln EUR na rozwój infrastruktury wspierającej czystą motoryzację.
- Plan działania dla przemysłu motoryzacyjnego UE na okres do 2020 r.

Zestawienie ulg i przywilejów (kraje Europejskie do roku 20140.

Austria

- Zwolnienie od podatku „paliwowego” pobieranego przy pierwszej rejestracji.
- Zwolnienie od miesięcznego podatku „samochodowego”.
- Roczne premie w wysokości 800 EUR.

Belgia

- 30% ulga od podatku dochodowego (dotyczy kierowców aut prywatnych) w tym VAT, ale nie więcej niż 9.190 EUR (ulga ważna do 31/12/2012).
- 40% odliczenia od podatku (maksymalnie 250 EUR) w przypadku budowy publicznie dostępnej stacji ładowania.
- Premia w wysokości 4.500 EUR w regionie Walonii dla właścicieli samochodów niskoemisyjnych zarejestrowanych przed 31/12/2011.

Czechy

- Zwolnienia z podatku drogowego służbowych samochodów elektrycznych i hybrydowych.

Dania

- Zwolnienia z podatku rejestracyjnego dla wytypowanych modeli samochodów elektrycznych (bardzo niska popularność z uwagi na wąską listę uprawnionych pojazdów).
- Zwolnienia z opłat za parkowanie z Centrum Kopenhagi (tylko pojazdy elektryczne).

Estonia

- Dotacje za zakup samochodów elektrycznych od 2011 do 2014 (średnio 16.500 EUR).
- Dostęp do sieci stacji ładowania na terenie całego kraju.

Finlandia

- Dostęp do sieci bezpłatnych stacji ładowania na terenie kraju.

Francja

- System dotacji bezpośrednich zależny od emisji CO₂ (od 7.000 do 550 EUR).

Niemcy

W Niemczech powołano dedykowany program „National Electric Mobility Platform”, którego celem jest popularyzacji pojazdów niskoemisyjnych na niemieckich drogach. Założenia programu przewidują obecność aż 1 mln. takich pojazdów do 2020 roku. Przywileje dostępne na rynku niemieckim to:

- Zwolnienie z rocznego podatku drogowego dla samochodów elektrycznych i hybryd plug-in przez okres 5 lat od daty pierwszej rejestracji.
- Preferencyjne stawki podatku od wykorzystania służbowych samochodów niskoemisyjnych do celów prywatnych.
- Planowane inwestycje i rozbudowy stacji szybkiego ładowania na terenie całego kraju.

Grecja

- Zwolnienia z podatku rejestracyjnego dla samochodów elektrycznych i hybrydowych.

Islandia

- Zwolnienia z podatku VAT do wartości 6.000.000 ISK przy zakupie samochodów niskoemisyjnych.
- Bezpłatny parking (do 90 minut) w centrum miasta (dla samochodów emitujących CO₂ poniżej 120 g/km i wadze poniżej 1200 kg).

Irlandia

Rząd Irlandii postawił za cel elektryfikację motoryzacji do 10% udziału tych samochodów w całej populacji aut do 2020 roku. Wprowadzane przywileje to:

- Plan budowy 1500 stacji ładowania, raz dodatkowo 30 stacji szybkiego ładowania na drogach międzymiastowych (co 60 km). Stacje przez pierwsze lata będą zwolnione z opłat.
- Dotacje bezpośrednie 5.000 EUR na zakup samochodów elektrycznych.
- Zniżka w podatku rejestracyjnym dla samochodów elektrycznych i hybrydowych 2.500 EUR (od 07/2008 do 12/2010).

Włochy

- Zwolnienia od rocznego podatku drogowego oraz podatku od własności przez 5 lat od daty rejestracji.
- 75% redukcji podatku w stosunku do spalinowych odpowiedników (tylko EV).

Luxemburg

- Premia dla właścicieli pojazdów niskoemisyjnych (emisja CO₂ poniżej 60 g/km) w wysokości 3.000 EUR (przywilej ważny do 31 grudnia 2011).

Monaco

- Dotacje na zakup samochodu niskoemisyjnego 9.000 EUR.
- Darmowe parkingi publiczne.

Holandia

Rząd holenderski postawił przed sobą cel elektryfikacji motoryzacji z następującymi założeniami: między 15.000, a 20.000 pojazdów niskoemisyjnych do 2015 roku; 200.000 pojazdów do 2020 roku i 1 mln. do 2025. Pierwszy cel został osiągnięty już w 2013 roku. Całkowity budżet związany z dotacjami na zakup samochodów plug-in hybrid szacuje się na 500 mln. EUR.

- Pierwszy etap ulg (do 1/2014): zwolnienie z podatku rejestracyjnego i podatku drogowego (ulga w przeciągu pierwszych 4 lat – ok. 5.300 EUR dla użytkowników prywatnych i ok. 19.000 EUR dla firm – dotyczy również pojazdów hybrydowych spełniających wymagania emisji CO₂).
- Ulgi w podatku rejestracyjnym.
- Ulgi Ministerstwa Infrastruktury i Środowiska na zakup elektrycznych samochodów z przeznaczeniem na taksówki lub pojazdy dostawcze: 3.000 lub 5.000 EUR (zależnie od regionu).

Dodatkowe ulgi przyznawane na przez lokalne samorzady na cel wymieniony wyżej.

- Amsterdam – dostęp do miejsc parkingowych przeznaczonych dla pojazdów niskoemisyjnych (czas oczekiwania na przyznanie tradycyjnego miejsca może wynosić aż od 10 lat).
- Bezpłatny dostęp do stacji ładowania na publicznych parkingach.
- Rotterdam – bezpłatny parking w centrum miasta przez rok od rejestracji.
- Subsydia 1.450 EUR na budowę stacji ładowania zasilanej „zieloną energią”.
- Rotterdam – subsydia 2.500 EUR dla przedsiębiorców przy wymianie samochodu na niskoemisyjny (ograniczona dla pierwszych 5000 chętnych; oferta do 12/2013).
- Możliwość darmowego wypożyczenia samochodu benzynowego na czas urlopu (ukłon w kierunku posiadaczy samochodów elektrycznych o małym zasięgu).

Norwegia

Celem rządu Norwegii jest osiągnięcie liczby 50.000 pojazdów elektrycznych do 2018 roku. Lista przywilejów poniżej (do czerwca 2013 samochody hybrydowe były wykluczone z opisywanych zniżek):

- Zwolnienia od podatku od zakupu (w tym VAT).
- Zwolnienia z rocznego podatku drogowego.
- Zwolnienia z opłat parkingowych.
- Zwolnienie z opłat publicznych.
- Możliwość korzystania z tzw. bus-pasów.

Portugalia

W Portugalii został uruchomiony w 2008 roku Krajowy Program Elektrycznej Motoryzacji (Programme for Electric Mobility), nazywany w skrócie Mobi. Zadaniem programu była koordynacja wszystkich działań sprzyjających rozwojowi „czystego” transportu. Od 2011 roku rozpoczęto budowę 350 stacji ładowania (w tym 50 stacji szybkiego ładowania) w 25 największych miastach.

- Zwolnienia od podatku przy zakupie auta.
- Zwolnienia od podatku rejestracyjnego.
- Zwolnienia od rocznego podatku drogowego.
- Subsydia 803 EUR (dotyczy samochodów prywatnych).
- Od 5% do 10% ulg w podatku dochodowym (dotyczy samochodów służbowych).
- Subsydia 5.000 EUR dla pierwszych 5000 nowych samochodów elektrycznych.

Rumunia

- Subsydia na zakup samochodu elektrycznego do 25% ceny (max 5.000 EUR).
- Rekompensata za złomowanie samochodu i zakup nowego elektrycznego – bony o wartości 5.000 EUR (2011 rok).

Hiszpania

Rząd Hiszpanii planował aż 1 mln. samochodów elektrycznych na swoich drogach do 2014 roku. Przeznaczył na to budżet w wysokości aż 72 mln EUR. Środki przeznaczone były na poniższe benefity:

- Subsydia na zakup samochodu elektrycznego w wysokości 25% (netto), ale nie więcej niż 6.000 EUR.
- Subsydia na zakup samochodów użytkowych (autobusów i aut dostawczych) w wysokości 25% ceny brutto, ale nie więcej niż 15.000 lub 30.000 EUR w zależności od rodzaju pojazdu.
- Ulgi podatkowe na zakup samochodu elektrycznego w wysokości 6.000 EUR lub hybrydowego w wysokości 2.000 EUR oferowane przez niektóre regiony (administrację lokalną).

Szwecja

- Subsydia za zakup samochodu niskoemisyjnego w wysokości 40.000 SEK.
- Zwolnienie z rocznego podatku drogowego w ciągu pierwszych pięciu lat od rejestracji.
- 40% ulga w podatku za wykorzystywanie samochodu służbowego do celów prywatnych.

Szwajcaria

- Zwolnienia z 4% podatku od importu.
- Zwolnienie z rocznego podatku drogowego w wybranych kantonach (EV i PHEV).

Wielka Brytania

W 2009 uruchomiony został program Plugged-in Places z budżetem 30 mln. funtów przeznaczanych na budowę stacji ładowania na terenie największych miast. W 2011 roku wprowadzony został program Plug-In Car Grant oferujące refinansowanie 25% kosztów zakupu nowego samochodu niskoemisyjnego.

- Subsydia bezpośrednie w wysokości 5.000 funtów.
- 100% zwolnienie z podatku congestion charge – opłaty za wjazd do centrum miasta.

Lista przywilejów dla posiadaczy samochodów elektrycznych lub / i hybrydowych w krajach Unii Europejskiej

	Ulgi Podatkowe	Dotacje lub bezpośrednie	Premie	Ulgi w opłatach parkingowych	Dostęp do stacji ładowania
Austria	tak		tak		
Belgia	tak		tak		
Czechy	tak				
Dania	tak			tak	
Estonia		tak			tak
Finlandia					tak
Francja		tak			
Niemcy	tak				tak
Grecja	tak				
Islandia	tak			tak	
Irlandia	tak	tak			tak
Włochy	tak				
Luxemburg			tak		
Monaco		tak		tak	
Holandia	tak	tak		tak	tak
Norwegia	tak			tak	
Portugalia	tak	tak			tak
Rumunia		tak			
Hiszpania	tak	tak			
Szwecja	tak	tak			
Szwajcaria	tak				
Wielka Brytania	tak	tak			

Tab. 1 Wykaz przywilejów w krajach europejskich

Przywileje dla posiadaczy samochodów niskoemisyjnych w Polsce

Przywileje w Polsce na tle Europy wyglądają bardzo skromnie. W zasadzie nie przewidziano na szczeblu rządowym żadnych ulg, a pojawiające się inicjatywy to pomysły tylko i wyłącznie lokalne. Można na nie liczyć w kilku większych polskich miastach. Niestety brak w tych działaniach spójności. Będąc posiadaczem hybrydy w Warszawie nie przysługują ułatwienia w innym miejscu niż stolica. Każde miasto realizuje własną politykę udogodnień pojazdów niskoemisyjnych. Głównie dotyczą one zmniejszenia lub nie pobierania opłat za parkowanie w strefach oznaczonych jako płatne oraz darmowego korzystania ze stacji szybkiego ładowania.

- Warszawa – auta niskoemisyjne mogą wjechać na trasę Traktu Królewskiego (zakazane dla ruchu spalinowego),
- Wrocław – w strefach oznaczonych jako „B” i „C” nie są pobierane opłaty za parkowanie (nie dotyczy strefy „A”),
- Szczecin – roczne pozwolenie na parkowanie aut elektrycznych i hybrydowych kosztuje symboliczne 10 zł (standardowo 150 zł),

- Gdańsk i Toruń – możliwość bezpłatnego korzystania ze stacji ładowania (dostępne trzy, kolejne w budowie) oraz bezpłatny parking w centrum.
- Kraków – zwrot 1380 zł za parkowanie w obrębie stref miast, możliwość przejazdu bus-pasami oraz wjazdu do wybranych stref ograniczonego ruchu.
- Kielce – darmowe parkowanie i bezpłatne ładowanie aut.

Podsumowanie

Czy Polacy pomimo wszystko są skłonni przesiąść się do elektrycznych lub hybrydowych samochodów? Jak widać, bardzo pomału, ale tak. Pojawiają się również pierwsze floty korzystające z aut niskoemisyjnych. Przykładem jest korporacja taksówkowa EcoCar i flota aut zastępczych PZU. To wciąż jeszcze mało. Niewątpliwie zachęty ze strony rządowej w postaci spójnego programu zniżek, pomogłyby dogonić Europę w rozwiązaniach czystego transportu. Europę, która przy okazji daje przykłady świetnych programów wsparcia kierowców w tym zakresie.

Spis treści

Wstęp	1
Przywileje dla posiadaczy samochodów niskoemisyjnych w krajach europejskich	1
Zestawienie ulg i przywilejów (kraje Europejskie do roku 20140.	2
Przywileje dla posiadaczy samochodów niskoemisyjnych w Polsce	7
Podsumowanie	8
Bibliografia.....	9

Bibliografia

- [1] Raport “Samochody Elektryczne i Hybrydowe – compendium wiedzy kierowcy”,
<http://elektrycznahybyda.pl>
- [2] DRIVING ELECTRIFICATION, A GLOBAL COMPARISON OF FISCAL INCENTIVE POLICY FOR ELECTRIC VEHICLES, Peter Mock and Zifei Yang, Maj 2014
- [3] Portal internetowy hybridCARS (<http://www.hybridcars.com/history-of-hybrid-vehicles/>)
- [4] Portal internetowy EV Sales (<http://www.ev-sales.blogspot.ch/>)
- [5] ACEA (2014). 2013 Passenger car registrations. European Automobile Manufacturers’ Association. January.